

Heygadrangur í pakkanum

- Tað óvanliga var, at ein reiðari kom og bað um at byggja júst sama skip, sum vit høvdu bygt, segði Óli Zachariassen, fyrrverandi stjóri á SkálaSkipasmiðju.

Mikudagin nakað fyrri døgurða byrjaði avhoyringin av Óla Zachariassen, sum var stjóri á Skál Skipasmiðju frá 1. november 1972 til 15. februar 1988.

Í ákærstólinum er Óli Zachariassen ein maður av fáum orðum.

Teir komu m.a. inn á, at reiðarið og ikki skipasmiðjan stendur sum eigiari av skipinum, meðan tað stendur í gerð. Tað kunnu standast trupulleikar av tí, um reiðarið hevur trupulleikar. Tað var eitt politiskt ynski, at tað skuldi vera so, og hetta hevði Óli Zachariassen øll árin mælt landsstýrinum til at broytt, segði hann. Hetta er óvaligt, tí alla aðrastaðni er skipasmiðjan eigiari av skipi í gerð, segði hann.

At hava eykasáttmálar varð brúkt, longu tá Óli Zachariassen kom á skipasmiðjuna í 1972, segði hann.

Teir komu inn á, at skipasmiðjan mitt í 70-árunum

setti pengar í reiðarið, ið læt Orion byggja. Reiðarið hevur tupulleikar við at fáa partapenig, og skipasmiðjan setti pengar í. Fyri skipasmiðjuna ráddi um at fáa skipið bygt og selt fyrri at kom víðari, segði Óli Zachariassen.

So kom pakkin

Skrokkamálið var til stutta umrøðu, áðrenn komið var in á fram á tey bæði farmaskipini, skipasmiðjan skuldi byggja mitt í 80-árunum. Men tann ætlanin datt niðurfyrri, tí tá kom skipapakkinn, og skipasmiðjan fekk at vita, at farmaskipini vóru ikki í pakkanum. Tá Atli Dam bleiv lögmaður í 1985, fekk Óli Zachariassen greitt at vita frá lögmanni, at hann ikki skuldi rokna við teimum báðum skipunum.

Óli Zachariassen varð spurdur, um málið við Heygadrangið var vanligt ella óvanligt, tá tað byrjaði í 1984.

Tað óvanliga var, at tað kom ynski um eitt skip, ið var júst sum tey bæði skipini, skipasmiðjan beint tá hevði bygt, segði Óli Zachariassen.

Hann hiti Finnoga Christiansen fyrstu ferð umboð á Vesturvarða, tá skipið var royndartúr í Havn.

Fekk viðmæli

Hann visti ikki annað um Finnogaenn, at maðurin var skipari, varvælfyrri og ætlaði at fáa nýtt skip. Óli Zachariassen hevði spurt seg fyrri um fíggarligu viðurskiptini hjá manninum bæði hjá grannskoðaranum Carl V. Weihe og hjá Føroya Banka.

Ákærin legði fram fleiri notat, sum Óli Zachariassen hevur skrivað undir samráðingunum í 1984 við P/F Heygar. Han dugdi ikki at svara, hvat tøluni sipaðu til, tí hann mintist ikki. Tað var honum ógjøriligt at minnst, hvat hann hevði hugsað í

teimum døgum, segði hann.

Óli Zachariassen hevði einki havt við reiðarrið at gjørt í sambandi við ætlanirnar at byggja í Noregi.

Men so kemur skipapakkinn, og Heygadrangur var í pakkanum.

Óli Zachariassen fekk fleiri spurningar av manngongina, við at útgreina sáttmálar og gera eykasáttmálar. Eykasáttmálarnir fyrri reiðskap vórðu gjørdir við fyrimynd í sáttmálum hjá øðrum.

Ikki fleiri av slagnum

Tað var ikki lætt framanundan at vita upphæddirnar í eykasáttmálunum hjá Heygdrangi, tí skipið

skuldi ikki bara vera svartkjaftaskip. Tað skuldi vera ein samansetingarav tí, ið landstýrið, fíggarnevdin og Finnogi vildu hava.

Tað var eitt skip tá, Gullfinnur, sum fiskaði svartkjaft og fordi feskan til lands. Hetta skipið minti mest um tað, Finnogi vildi hava. Hinvegin var tað greitt, at tað fóru ikki at verða bygdur fleiri av tí slagnum, tí landi læt kilostudning til svartkjaftin, og hvørja ferð skipið kom til lands, kostaði tað lanskassanum hálv til heila millión, segði Óli Zachariassen.

randi

Fleiri møguleikar

- Tað var so tíðliga, landsstýrið avgjörði, at hetta skipið ikki eisini skuldi verða svartkjaftaskip, men landsstýrið visti ikki síni livandi ráð.

Teir tosaðu um fleiri møguleikar: Tað kundi byggjast til avloysaraskip fyrri Magnus Heinason, fara til fiskiskap við Falklandsøygjarnar, umbyggjast til rækjaskip, fiska fremmant fiskaslagn við Australia ella umbyggjast til toskafiskaskip, segði Magnus Petersen í rættinum mikudagin.

ÚR RÆTTINUM

Thomas Rørdam, verji hjá Magnusi Petersen

P/F Clamys sum fyriridømi

Verjin Thomas Rørdam spurdi Magnus Petersen um manngongdina hjá landsstýrinum við kravi til eginpening.

Hann greiddi tá frá skipapakkanum til 104 milliardir krónur. 10% í eginpeningi til tey skipini hevði ikki borið til at funnið í Føroyum, og tað var vanligt at góðtaka provisión frá leverandørnum, segði Magnus.

Hann segði frá, hvussu gekk, tá Faroe Prawns varð latin P/F Chlamys á Tvøroyri.

P/F Tvøroyrar Trolarafelag átti Leivur Øssursson, og millum partaeigararnar vóru Tvøroyrar kommuna, Signar Dam o.a. Teir høvdu keypt Leivur Øssursson frá landsstýrinum í 1976 fyrri 2,5 mió. krónur.

Í 1984 søkir P/F Tvøroyrar Trolarafelag um loyvi

at byggja rækjuskip. Teir siga, at teir kunnu fáa 5 mió. krónur fyrri Leivur Øssursson, sum er virðismettur til 7,5 mió. krónur.

Ein mánað seinni verður skipapakkinn samtyktur.

Roknskapurin hjá trolarafelagnum vísir tá 6,5-6,8 mió. krónur í negativari ogn. Skuldi Langsten keypt Leivur Øssursson, hevði kostnaðurin verið henda upphæddin aftrat teimum fimm mió. krónunum.

Úrslitið var, at Leivur Øssursson varð seldur á tvingislsølu fyrri 500.000 krónur, ið ikki rukku til sjóþantikrøvini. Seinni seldi landsstýrið hann til Spania fyrri 300.000 krónur sum gamalt jarn.

Tvøroyrar Trolarafelag fekk loyvi til rækjuskipið, sjálvt um veruliga skuldin hjá teimum vísu seg at vera

11-13 mió. krónur, segði Magnus Petersen.

- Og eftir at skipapakkinn var samtyktur, broytti partafelagið navn, og hetta partafelagið yvirtók so sáttmálan. Eginpeningurin hjá partaeigarunum var 5-6 mió. krónur krónur, sum teir fingi við provisión frá leverandørnum. Soleiðis hava altíð verið trupulleikar við at útvega eginpening, segði Magnus Petersen.

Faroe Prawn og Leivur Øssursson vóru eisini umrøddir á rættarfundinum

